

Posudek diplomní práce Terezy Marouškové: „Obraz řecké mytologie v české literatuře“

Diplomní práce Terezy Marouškové se pokouší zmapovat velmi zajímavý úsek české literatury věnovaný transformaci řecké mytologie do světa jiné kultury i jiného dějinného času, tj. do českých literárních poměrů v období od 17. do 20. století. Podle jejich vlastních slov ji k tomu vede zájem o řeckou mytologii samu, a to zejména o genezi mýtů i jejich přejímání právě v české literatuře. Záměrem autorky je vytvořit práci interdisciplinární na základě obou studovaných oborů, tedy základů společenských věd a českého jazyka a literatury.

Vstupem do práce je část věnovaná vlivu řeckých mýtů na evropskou vzdělanost a kulturu. Stručně vysvětluje, že řecké mýty nikdy evropskou kulturní tradici neopustily a po dlouhá období byly do konce součástí školní výuky (což platí i pro naši dobu). V rámci této první kapitoly pak přechází k jakémusi ontogenetickému výkladu řeckých mýtů, jehož závěrem je konstatování, že v antickém Řecku postupně role mýtu slábla.

Druhá kapitola práce se zabývá názory na vznik mytologie a jejím různým pojetím. Vrší na sebe nekonzistentní názory různých autorů na tyto problémy, aniž by předvedla vlastní mínění autorky o tomto tématu, nebo vysvětlovala, proč k těmto vzájemně si odporujícím soudům dochází, a jak to souvisí s tématem, které hodlá zpracovávat. Jediným důležitým vodítkem je zde rozlišení historického, psychologického a sociologického výkladu mýtů, ale ani u něho diplomantka nepokročí dál za kompilaci z děl různých myslitelů. V závěru této kapitoly se navíc objeví část 2.4, která se zabývá srovnání mýtů a pohádek, které je v této souvislosti nečekané a zároveň značně simplifikující.

Vlastnímu zadání diplomního úkolu je věnována druhá polovina práce, tj. kapitola 3. Autorka se zde postupně zabývá následujícími tématy: rolí řeckého mýtu (popřípadě představ o antických ctnostech) v naší historii, rozboru antické trilogie Jaroslava Vrchlického (se značným prostorem věnovaným citacím z tohoto díla), rozboru několika básní z díla Josefa Svatopluka Machara V záři helénského slunce, výkladu o několika dílech české literatury, v nichž vidí nepřímý vliv řecké mytologie – Čapkovy Matky a Krakatitu, Markova Mého strýce Odyssea. Celá část působí velmi neproporčně a jejím hlavním problémem je, že si autorka zjevně neví rady s tím, kde vliv řeckého mýtu skutečně hledat, tedy jaká přijmout kritéria.

Závěr práce je věnován rekapitulaci předchozích kapitol. Zde je zejména na pováženou autorčino konstatování „že se mýty dají téměř ztotožnit s pohádkami...Rozdíl je jen v jejich zaznamenávání“ (str.60). a konstatování: „že se čeští autoři skutečně příliš mytologickými tématy ovlivnit nenechali“ (tamtéž). První konstatování je ve zjevném rozporu s tím, co diplomantka ukazovala v části věnované interpretacím vzniku mýtů, druhé poukazuje na to, že autorka nedostatečně promyslela smysl mýtu v antické době i pro dnešek. Z těchto dvou konstatování vyplývají i mé náměty pro obhajobu:

1. V čem jsou skutečné rozdíly mezi mýtem a pohádkou?
2. Jaký je smysl mýtu v době antiky a dnes?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm „dobře“.

Praha 28.12.2006

.....
Dr.Miloslava Blažková, CSc.